

విలువల కథ

లోకానీ మారువేషంలో ఉన్న మహానుభావుడు. త్యాగమూర్తి. కేవలం ఒక స్నేహితుడికిచ్చిన మాటకోసం, అతనిపట్ల విశ్వాసంకొంది ఒక సైతానులాటి సెక్స్ట్రాకు ఆశ్రయం యిచ్చి అయినవారికీ కానివారికీ కూడా చెడ్డవాడై ఉద్యోగం పోగొట్టుకొని, భవిష్యత్తు నాశనం చేసుకొని ఇప్పుడు స్వగ్రామంలో డాల్ మోటా అమ్ముకు బ్రతుకుతున్నాడు.

నేను బొంబాయిలో హీరో నవుదామని వెళ్ళినపుడు లోక్రానీ ఒక మంచి గుడ్డలకంపెనీలో గుమాస్తా చేస్తున్నాడు. నేను వాళ్ళయింట్లో అద్దెకుండేవాణ్ణి. పనిలేక లోక్రానీతో పాటు, కొట్టుమీదే కూర్చుంటూండే వాణ్ణి. ఆ కొట్టు యజమానికి ఒక చిన్న ఫిలిం డిస్ట్రిబ్యూషన్ కంపెనీలో బుల్లివంటా ఉండేది. ఆ సంబంధాన్నిబట్టి సినిమావాళ్ళు కొందరు ఆ కొట్టు లోనే గుడ్డలు కొనేవాళ్ళు, కొన్ని కంపెనీలలో వేషాలకి కావలసిన గుడ్డలన్నీ అక్కడే బేరం అయ్యేవి. అసలందుకే అతను డిస్ట్రిబ్యూషన్ వ్యాపారంలో వాటా కలవడం అనుకోండి. సరే ఆకొట్టుకి గిరిధర్ లాల్ అని ఒక కాబోయే ప్రొడ్యూసరూ, అతని నెస్టు పిచ్చర్ లో హీరోయిను వేసే దిబ్రుబాలా తరచు వస్తూ ఉండేవాళ్ళు. దిబ్రుబాల అసలు పేరు సీతానీ లెండి. సింధీ పిల్ల. చిడిమి దీపం పెట్టొచ్చు. అంత చక్కని చుక్క. దానికి పూర్వాశ్రమంలో ఒక్క మొగుడు, నలురు పిల్లలూ వుండేవాళ్ళు గిరిలాల్ తన షాడో ఫిలింయూనిట్ కి తారలు కావాలని ఎడ్వర్టయిక్ మెంటు చేస్తే ఈపిల్ల అప్లికేషను వేసి చక్కావచ్చింది. ఆ వెనకాలే మొగుడూ, పిల్లలూ వచ్చారు. చాలా గొడవైంది లెండి. మా కాపరంలో చిచ్చు పెడతావా అని గిరిలాల్ తో పోట్లాడాడు ఆ వెరిబాగుల మొగుడు. పిల్లలు ఏడిచారు. అతను ఏడిచాడు. నాదేముంది తీసుకెళ్ళండి అన్నాడు గిరి. కాని, ఈ సీతానీ కదిలేనా? నీ సీతానీ ఎప్పుడో చచ్చిపోయింది. ఘోఘో. నా పేరు దిబ్రుబాల అంది. చేసేదిలేక ఓ యేమిపు ఏడిచి వెళ్ళి పోయాడు, మొగుడు పిల్లల్ని తీసుకుని. ఆ గొడవలో మానేస్తూ లోక్రానీ పెద్దమనిషి పాత్ర ధరించి గిరిలాల్ కి మాట సాయం చేశాడు. అంచేత గిరిలాల్, లోక్రానీకి తన 'షాడో యూనిట్' లో కారెక్టరాక్టరు వేషం ఇస్తానన్నాడు.

'షాడో యూనిట్' అంటే మీకు తెలీదా? సినిమాలో సోమలింగా అన్నమాట. డబ్బూ గిట్టూ లేనివాళ్ళు అది వస్తే గిస్తే తియ్యబోయే రైటర్లు, నటులూ, పాటగాళ్ళూ అందులో ఉంటారు. ఇప్పుడు ఈ గిరిలాల్ ఉన్నాడే ఇతను ఓ పెద్ద సినిమా ప్రొడ్యూసర్ కి సెక్రటరీ.

ఎప్పుడో అప్పుడు అతనికి దబ్బు వస్తుంది గదా. అప్పటికి పలుకుబడి రెడీగా ఉంటుంది. అప్పుడు తీసే పిచ్చుకు ఇప్పట్నంచీ అయిదారు కథలు రాయించుకుని ఉంచుకుంటాడు. సినిమా కవులు కావాలని తహతహలాడే వాళ్ళచేత. అలాగే కొందరు వర్ణమాన నటులకీ, మ్యూజిక్ డైరెక్టర్లకీ ఆశలు పెడుతూ ఉంటాడు. ఇదన్నమాట 'షాడో యూనిటు' ఇంగ్లాండులో షాడో కాబినెట్లు ఉండవు? అలాగ. ఇలాటి షాడో కంపెనీలు ఫీల్డులో బోలు ఉంటాయి. సెక్రటరీలు, ప్రొడక్షన్ మేనేజరు, డిస్ట్రిబ్యూషను ఆఫీసు మేనేజర్లు, కారూ, షేరు వగైరా బ్రోకర్లు ఎక్కువగా వీటిని నడుపుతూ ఉంటారు. ఏం? ఇప్పుడు సీతానీ అనే దిల్రుబాల చేరింది గిరిలాల్ షాడో యూనిట్లో. ఆమె అసలు ఫిలిం పేరు దిల్రుబా. అయితేనేం. న్యూమరాలజీ ప్రకారం ఓ అక్షరం తక్కువైందిటలే. అలాఉంటే బెడిసికొట్టి ఊడిచేస్తుంది. అంచేత 'దిల్రుబాల' అన్నారు.

ఇలా ఉండగా గిరిలాల్ పదివేల రూపాయలదాకా నిలవెయ్యడం పూర్తి అయింది. అప్పటికి దిల్రుబాల రెండు మూడు చిత్రాలలో చిన్న వేషాలేసి ఫిలింఫీల్డులో కొంత పేరు తెచ్చుకుంది. ఇంక రేపోమాపో ప్రొడక్షన్ కంపెనీ పెట్టాలని గిరిలాల్ సన్నాహాలు చేస్తూఉండగా, అతని యజమాని అయిన పెద్ద ప్రొడ్యూసరు విదేశయాత్రకి బయల్దేరి, ఇతన్ని కూడా రమ్మన్నాడు. ముమ్మందు ఆయన సాయం అవసరం ఉంటుందన్న ఊహతో, గిరిలాల్ తన కార్యక్రమం ఆపుచేసుకుని, టూరుకు బయల్దేరాడు. కానీ అతని గుండెల్లో రాయిపడింది. దిల్రుబాల సంగతేమిటని. దిల్రుబాలకి ఎవరూ లేరు. పైగా సినిమాలో వేషాలేస్తోంది. తీరా తను తిరిగి వచ్చే సరికి ఆపిదగారు తారామణి అయిపోతే తనమొహం చూస్తుందా? పోనీ కూడా తీసికెళ్ళిందికి ఓల్లేదు. ఏం చెయ్యాలో అతనికి పాలుపోలేదు.

దిల్రుబాలకి కూడా ఏమీ పాలుపోలేదు. ఆమెకి గిరిధరలాల్ అంటే చాలా యిష్టం. తను తారామణం ఎక్కడానికి అతగాడే నిచ్చెనను వేస్తాడనీ ఎక్కాక అక్కడ హుషారుగా షికారు తిరగడానికి, కారూ, తారుదారీ వేయిస్తాడనీ ఆమె ఆశలు పెట్టుకుంది. అందువల్ల అతనికి తనమీద

నమ్మకం గౌరవం పోకుండా ఉండాలి. తను అలా వున్నప్పటికిని అతనికి తెలుస్తుందా, తెలిసినా నమ్ముతాడా, ఎలా నమ్మించడం అని ఆమె మధనపడింది.

సమకాలికుడి రచన నడకా, సుమకోమలి నడతా కూడా ఎంత తీరుగా వున్నా ఎక్కడో అక్కడ ఎందుకో అందుకు వంక పెట్టించుకోవడం పరిపాటి అని ఒక పెద్ద మనీషి లోకరీతిమీద 'శాన్స్క్రిటిక' చెప్పాడు.

ఈ ముక్కని దిల్రుబాల పుస్తకంలో చదువుకొనక పోయినా, జీవితంలో తెలుసుకుంది. అందువల్ల గిరిధర్లాల్ మనసులో తనగురించిన చింత రవంత కూడా లేకుండా ఎలా సాగనంపడమా అని ఆలోచించింది దిల్రుబాల.

ఇటు అతగాడూ ఈమెని ఎవరికి ఒప్పించడమా అని ఆలోచించాడు చెడ ఆలోచించాడు.

చివరికి లోక్రానీమీదకి పోయింది అతనిబుద్ధి. లోక్రానీని గిరిచాలాకాలంగా ఎరుగును. లోక్రానీ సంసారి. ఇద్దరు పిల్లలు. పైగా అతనిజుట్టు నెరిసింది — తనంత కాకపోయినా పై పెచ్చు లోక్రానీ భార్య గయ్యాళి దానికితోడు అతడు భయస్తుడు. తనకు అడపా తడపా డబ్బు అవసరమైతే సర్ది, తను ఇచ్చేదాకా ఆఊసు ఎత్తకుండా ఊరుకున్న మహానుభావుడు. అంచేత గిరిధర్లాల్ కు ఎంతో విశ్వాసం. తనకి అంత ఉన్నపుడు అందులో సగమేకా అతనికి ఉండదా అని తీర్మానించుకున్నాడు గిరి.

లోక్రానీకి తన సమస్యని వివరించి, ఈమె సంరక్షణ భారం అతని భుజస్కంధాలమీద పెట్టడానికి అట్టేసేపు పట్టలేదు. అంతవరకు పరిచయం స్థాయిలో ఉంటూవచ్చిన వాళ్ళ సంబంధం అమాంతం స్నేహం అయి పోయింది. గిరి వంటి పలుకుబడిగల ప్రొడ్యూసరు సెక్రటరీ, కాబోయే

ప్రొడ్యూసరు తన దగ్గరకు స్వయంగా వచ్చి అడిగినందుకే పొంగి పోయాడు రోక్రానీ. 'మేరా సారా జిందగీ ఆప్కో దేదూంగా గిరిధర్ బాబూ' అన్నాడు అతడు ఉద్యోగంతో వణికిపోతూ "బస్ బస్" అన్నాడు గిరి తృప్తిగా. కాని, రోక్రానీ పొంగు చల్లారక కొంచెం కుడి ఎడమా ఆలోచించాడు ఇంట్లో బీబీ ఏమంటుందో, బేబీలు ఏమనుకుంటారో అని మూలిగాడు. తన షాపు యజమానికి ఈ సంగతి — ఇలా రోక్రానీ ఒక సినినటీమణిని తన ఇంట్లో ఉంచుకున్నాడని తెలిస్తే ఆయన ఏమంటాడో, నాకరీ కేం తంటావో. తన వాడలో రోమియోల జోరు ఎక్కువగా ఉంది. వాళ్ళేంచేస్తారో. సినిమాలలో ఒక జాతివాళ్ళు ఓ పాట అందుకుంటే రెండో జాతివాళ్ళు — ఆడగానీండి మగగానీండి రెండో చరణం అందు కుంటారే—అసలు అలా అందుకునేదాకా ప్రాణం విలవిల లాడుతుండే— మరీ ఈ రోమియోలు ఈలలా ఆవీవేస్తే దిల్రుబాల ఇట్టించి పాటలు అందుకుంటే, తను ఏం చెయ్యగలడూ—ఆ పాటవరస పొరుగువాళ్ళకి నచ్చకపోయినా దిల్రుబాల వరస తనభార్య ఇందిరానీకి నచ్చకపోయినా తను ఏం జవాబిస్తాడు ?....

గిరిధరలాల్ ఒక్క చిరునవ్వుతో రోక్రానీ ధర్మసందేహాలన్నీ చెరిగిపారేశాడు. నీ ఉద్యోగానికి నేను తియ్యబోయే పిక్కరులో యియ్య బోయే కారెక్టరాక్టరు కారెక్టరు అడ్డు అన్నాడు. నీ పరువుకి నా పిక్కరువల్ల వచ్చే డబ్బు అడ్డు అన్నాడు. నీ బీబీ కోపానికి, దిల్రుబాల అడ్డు అన్నాడు.

అతడు టూరుకి బయల్దేరే రాత్రి, పెండ్రాకే దిల్రుబాలని, ఆమె తాలూకు సూటు కేసునీ, మూణ్ణెల్లకీ మూడొందల రూపాయాలనీ రోక్రానీకి ఒప్పగించి సెలవు తీసుకున్నాడు.

"నేను తిరిగి రావటానికి మూణ్ణెలు పడుతుంది. వస్తూనే సొంత ప్రొడక్షన్ ఆరంభిస్తాను. ఈలోగా దిల్రుబాల పెరగరాదు. తరగరాదు. ఏవై నా ఛాన్సులొస్తే చిన్నచిన్న వేషాలకే ఒప్పుకో. అదిగనక హలాత్తుగా

పైకొచ్చేసి పెద్దసారు అయిపోయే ప్రమాదం రాకుండా అలాటి వేషాలు దొరక్కుండా చూడు. అది జరిగితే ఇది మన మొహం చూడదు. చూడకపోతే, ఆనక మన ప్రొడక్ష్నీకి చవగా ఇంత మంచి హీరోయిను దొరకదు. అయ్యో ఆమె ఆభివృద్ధికి అడ్డుపడడమా అని శంకించకు. నేను వచ్చాక ఎలాగా పైకి తెచ్చేస్తాను గదా. అంచేత తప్పులేదు.

“ఏ కంపెనీకి ఒంటరిగా వెళ్ళనీకు. సెలవేనాపెట్టి వెళ్ళు. దాని కోసం నీకు రెండు వందలు ఇస్తున్నా. రాగానే ఇంకో రెండొందలూ, ఫిలిం లో ఫస్టుక్లాస్ రోలూ ఇస్తాను.”

ఇది రోక్రానీకి గిరిధర్ లాల్ నూరిపోసిన నీతి.

తరువాత దిల్రుబాలనుకూడా పక్కకి పిలిచి హితబోధ చేశాడు. “బాలా! రోక్రానీని నీ తండ్రిగా, వీలైతే తాతగా చూసుకో. వాళ్ళావిడని మటుకు ‘నానీ’ అనకు. దీదీ అను చాలు. నేను లేను కాబట్టి కాస్త రంగు బట్టలూ అవి తగ్గించు. ఎవర్నీ — ముఖ్యంగా సినిమావాళ్ళని నమ్మకు. స్టుడియోకి వెళ్ళితే రోక్రానీని కూడా తీసికెళ్ళు. పెద్దవేషాలు ఒప్పుకోకు నువ్వు హీరోయిను వేషం ఆరణాలకే ఒప్పుకుని దక్కించుకున్నా ననుకున్నా, హీరోయినులు పావలాకే ఒప్పేసుకుని మూడోనాటికల్లా నిన్ను వెళ్ళగొట్టించేస్తారు. పడ్డశ్రమ వృధా. ఆలా రెండు ఛాన్సులుపోతే జన్మలో ఇంక పైకిరావు. సెలవ్.” అన్నాడు గిరిలాల్.

అతని కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి. దిల్రుబాల కళ్ళల్లోకూడా గ్లీసరిన్ లేకుండానే నీళ్ళు తిరిగాయి.

“కథ బలీయమని తెలుసూ” అన్నాయి అతని కళ్ళు.

“—తెలుసు నాకు నీ మనసూ” అన్నాయి ఆమె కళ్ళూ....

.... తరవాతి చరణం తిరగేసి పాట పొరబడింది దిల్రుబాల. ఆ మూణ్ణెల్లా దూరదేశాలలో గిరిలాల్ పడ్డ బెంగజోభ అతని డైరీకే

తెలుసు. ఇక్కడ దిల్రుబాల సంరక్షకుడు రోక్రానీ పద్మ షోభ అతనికి కూడా పూర్తిగా తెలీదు. దిల్రుబాల అమాయిక. నాయిక కావాలన్న ఊహ ఒక్కదానికే ఆమె చిన్న మనసులో చోటు ఉన్నందువల్ల ఇతర ఆలోచనలకీ బెంగలకీ అందులోకి అడ్మిషన్ లభించలేదు. అసలు దిల్రుబాలకి గిరిలాల్ మాట త్రోసిరాజనాలని ఊహలేదు. అతను చెప్పినట్టే చేసింది. అతను కాస్త రంగుబట్టలూ అవీ తగ్గించి కట్టుకోమని చెప్పాడు. దిల్రుబాల అలాగే చేసింది. రోగడ ముప్పాతిక గజంపెట్టి కుట్టించుకున్న జాకెట్లు అవతలపారేసి, అరగజంతోనే కొత్తవి కుట్టించుకుంది. చీరెలు, లంగాలూ మరీ ముతకవి ఉంటే, దేశంలో పత్తి ఉత్పత్తి కృషికి అన్యాయంచేయడం అవుతుందని రంగుహంగుల సినీదేవతా వస్త్రాలు సంపాదించింది, వాటితో రోక్రానీ జలుబు వదిలిపోవడమే కాకుండా మళ్ళీ రావడానికికూడా వీలేనంత కట్టుదిట్టం జరిగింది.

అంచేత ఇవన్నీ రోక్రానీ కంటికింపు కావడం బదులు కంటగింపుకు తోవతీశాయి. దాని మూలాన దిల్రుబాలకి అతనిమీద చిరాకువేసింది. సరే ఓనాడు దిల్రుబాల రోక్రానీ దుకాణానికొచ్చి గుడ్డలు తీయించింది. షాపులో పేరు హోల్డరు మల్లే ఆమె ఢాటిగా ఖరీదైన గుడ్డలు తీయించి గజాలూ పర్లాంగుల కొద్దీ కోయించి కుప్పపోయిస్తూ ఉంటే రోక్రానీ ఉండబట్టలేక పోయాడు. దిల్రుబాల దగ్గర డబ్బు కొల్లలుగా లేదు. ఆమెను భరించ దానికని గిరిధర్ లాల్ మూణ్ణెల్లకు కలిపి యిచ్చింది మూడొందలే. ఇలా గుడ్డలు కొనేస్తే షాపు యజమాని ఏమంటాడు?

చాలా ఆలోచించి కొంచెం తటపటాయించి, "సీతానీ! డబ్బు లేదని తెలుసుగదా గుడ్డలెందుకలా కోయించేస్తావు?" అన్నాడు లాలనగానే.

దిల్రుబాల పూర్వాశ్రమం పేరు సీతాని అని అతనికి తెలుసు. రేపొద్దున్న ఆమె స్టారు అయినా అంతా దిల్రుబాల అని పిలిస్తే సీతానీ అని పిలవగలపాటి విలవగల వర్గంలో తనుండాలని ఇప్పట్నించీ ఆపేరు అలవాటు చేస్తున్నాడు.

సీతానీ అనే దిబ్రుబాలకి ఒళ్లు మండిపోయింది. చిన్న పిల్ల ననుకున్నావా అన్నిటికీ అలా అడ్డు తగులుతావు అంది. డబ్బు లేనందున చిన్నబుచ్చుకోబోతోంది. ఇదే అదను అనుకొని రోక్రాని ఇంకొంచెం పెద్దరికం వహించి ఆమెను మందలించ బోయాడు.

“ఎక్స్ క్యూజ్ మీ” అంది లావుపాటి కంఠం ఒకటి. దాని తాలూకు శాస్త్రీ ఆరడుగుల రెండంగుళాల పొడుగు, అడుగున్నర వెడల్పు, తొమ్మిదంగుళాల దళసరీ ఉంది. నల్లగా ఉంది. అంచేత తెల్లటి సూటులో బసచేసింది. జేబులో చాలా డబ్బుంటుందనడానికి సూచనగా రెండు బంగారపు పళ్లు ఉన్నాయి.

‘జీ!’ అన్నాడు రోక్రానీ, ఏంగుడ్డలు కావాలన్నట్టు చూస్తూ.

‘నాక్కాదు ఆవిడకేంగావలో ఇవ్వండి’ అన్నాడు అతగాడు.

రోక్రానీ విస్తుపోయాడు.

“అందమైనవాళ్ళు అందమైన చీరలు ఏరతున్నప్పుడు డబ్బు అడ్డు రాకూడదు. నేను సహించలేను.” అన్నాడు తెల్లసూటులో నల్లాయన పచ్చగా నవ్వుతూ.

రోక్రానీ ఇంకా తెల్లబోయాడు. అతను తెల్లబోతున్న కొద్దీ దిబ్రుబాలకి ఉత్సాహం పొంగిపోతోంది. ఐదేళ్ళక్రితం కరాచీలో ఉండగా ఒకసారి దిబ్రుబాల భర్తతో సినిమాకి వెళ్ళినప్పుడు ఎవడో ఆమెనిచూసి ఎరిగున్నట్లు ఇకిలించాడు. వాడి సాహసానికి ఆబ్బురపడి దిబ్రుబాల సకిలించినట్లు నవ్వింది. చుట్టూ ఉన్నవాళ్ళు చూసి నవ్వుకున్నారు. దిబ్రుబాల మొగుడికీ సిగ్గుతో ఒళ్ళు చచ్చిపోయింది. యింటి కొస్తున్నప్పుడు కోపం ఆపుకోలేక ఎవరూ లేని సందులో హఠాత్తుగా ఆగి ఆమెని తిట్టడం మొదలెట్టాడు. దిబ్రుబాల మొగుడి చాదస్తానికి నవ్వింది. అతను లెంపకాయ కొట్టాడు. ఆమెకి ఏడుపు బదులు కోపం వచ్చి తిక్కరేగింది. క్షణం తరువాత మొగుడి దెబ్బలతో చెంపమీద చెత్తరేగింది. ఆ స్థితిలో

లావుపాటి అల్లావుద్దీన్ అడ్డుపడి మొగుణ్ణి హడలగొట్టాడు. అంతవరకూ రెచ్చిపోతున్న భర్త, అల్లావుద్దీన్ చేయిచేసుకోగానే తెల్లబోయి, 'మగర్ యే మేరీ బీబీ' అంటూ తగ్గిపోతున్నప్పుడు దిల్రుబాలకి కుర్రతనపు కసికొద్దీ పుత్సాహం పొంగిపోయింది....

తరవాత వారం రోజులూ, భర్తను ఓదార్చి, తను ఏడిచి, 'సదా నీపాదదాసినే' అని దైర్యం చెప్పింది. ఎంత చేసినా భర్త మళ్ళీ పాతస్థితికి రాలేదు. పైగా అన్నిటికీ ఆమెను శంకించడం, కొట్టడం మొదలెట్టాడు. అక్కడితో దిల్రుబాలకి క్రమంగా భర్తమీద, జీవితంమీద కూడా మోజు విరిగిపోయింది — ముగ్గురు పిల్లల్ని కన్నప్పటికిన్నీ.

ఈసారి అదే సన్నివేశం రోక్రానీ కొట్టులో జరిగింది. (పిల్లల్ని కనడం కాదని పాఠకులు గ్రహించ ప్రార్థన) రోక్రానీ మొగుడు కాక పోయినా, సంరక్షకుడుగా తనని అవమానిస్తున్నాడు. ఇప్పుడు ఎవడో ఈ హీరో అడ్డుపడి తన శత్రువుని చితగ్గొట్టేలా ఉన్నాడు.

* * * * *

రోక్రానీ, 'ఎవరు మీరు?' అన్నాడు.

“నా పేరు రాడ్రిగో. లిస్పన్ ఫిలింస్ గోవా లిమిటెడ్ కి మేనేజింగు డైరెక్టర్ని.”

దిల్రుబాల సంభ్రమాశ్చర్యాలతో అతనివంక చూసింది.

ఎవరీతడు? తనను స్వర్గలోకంలో షికారు తీసిగెళ్ళడాని కొచ్చిన దేవేంద్రుడా? రాక్షసుడినుండి రక్షించవచ్చిన రాజకుమారుడా? కేవలం వస్త్రదానంచేసిపోవచ్చిన లాల్మీయా?

“ఆయామ్ క్రిస్టోఫర్ రాడ్రిగో మదామ్!” అన్నాడు దిల్రుబాల సందేహాలకు జవాబుగా.

“మే దిల్రుబాలా హూ శుక్రియా” అంది దిల్రుబాల ‘అందమైన హిందీ హీరోయిన్ల నాజూకుపోజులో.’ (అందమైన అన్నమాట కొంత వరకూ, పోజుకు కూడా వర్తించగలదని గ్రహించ ప్రార్థన.)

“సునీయే, మెతో దటీజ్ అయిమీన్ — వుయేతో హమై హై — లిస్పన్ ఫిలింస్ ప్రయివేట్ లిమిటెడ్ — వోతో హూ రాహి. హమేక్ బడీ తస్వీర్ ఉతాలేంగే. మేరా మతలబ్ యే హైకీ ఉస్మే దూస్రీ హీరోయిన్ కీ రోల్ — డాల్ నా — క్యా. పసండ్ హే?” అన్నాడు రాడ్రిగో హడావుడిగా. (లిస్పన్ ఫిలింస్ వారు ఒక పెద్ద ఇంటర్నేషనల్ ఫిలిం తీస్తున్నారు. అందులో మీకు రెండో హీరోయిను వేషం వెయ్యటం ఇష్టమేనా అని తాత్పర్యం).

దిల్రుబాల నవ్వింది. “ఇదిగో చూడు పిల్లాడా. నేను సింధీదాన్ని. నువ్వు గోవావాడివి. నీకు ఇంగ్లీషూ, నాకు గోవనీసూ, మనిద్దరికీ హిందీ, కనీసం సింధీకూడా రావు. అంచేత సుబ్బరంగా తెలుగులో మాట్లాడుకుందాం. “ఎందుకొచ్చిన రంది” అంది ఆ నవ్వు.

ఇంత సేపూ, టెన్నిస్ మావ్ ప్రేక్షకుడిలా అటూయిటూ చూస్తున్న రోక్రానీ యిక ఉండబట్టలేక పోయాడు. “బేటీ సితానీ జరా సునో” అంటూ అడ్డుపడబోయాడు.

“బస్ బస్” అని రాడ్రిగో అతన్ని కొనగోట దుమ్ముదులిపినట్లు ఫ్రేములోంచి మీటి పారేశాడు. తరవాత అతను, దిల్రుబాలా హడావుడిగా మాట్లాడేసుకున్నారు. ఆ పిల్ల లిస్పన్ ఫిలింస్ వారి నెస్టు పిచ్చరులో నెకండు హీరోయినుకి ఒప్పేసుకుంది. అడ్వాన్సు అతి త్వరలోనే ఇచ్చే స్తానని రాడ్రిగో ఒప్పేసుకున్నాడు. రిహార్సల్స్ రేపే నన్నాడు. తన ఎడ్రసు కార్డిచ్చి, రోక్రానీ వేపు హేళనగా చూసి నవ్వి, టోపీ సర్దుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

తక్షణం రోక్రానీ విజృంభించాడు. గిరిధరలాల్ దిల్రుబాలను తనకు ఒప్పగించాడన్నాడు. ఈలోగా ఆమెకు హానిరాకుండా చూసే పూచీ

తనదన్నాడు. తన అనుమతి లేకుండా ఆమె ఇలా పైకొచ్చేయడం బాగులేదన్నాడు. రాడ్రిగో వుట్టి పోకిరీవెధవ అని వెల్లడించాడు. పోకిరీవెధవల్ని నమ్మకూడదని హెచ్చరించాడు. తనకి దిలుబాల వరస నచ్చలేదన్నాడు.

‘చుప్ రహో బాబా’ అంది దిలుబాల టూకీగా, విసుగ్గా.

రోక్రానీ చిన్నబుచ్చుకున్నాడు. దుకాణంలో ఇతర గుమాస్తాలు అటుతిరిగి నవ్వుకున్నారు. రోక్రానీ జన్మెత్తి నలభై యేళ్ళు దాటుతున్నా ఎన్నడూ అంతమాట అనలేదు. పడలేదు. ఇన్నాళ్ళకి ఈ వయసులో సినిమామోజు పుట్టడం, దానికి అపశకునంలా ఇలాటి మాటపడడం జరిగాయి. అన్నిటికన్న ముఖ్యం, ఇప్పుడు గిరిలాల్ కు తను యిచ్చిన మాట గంగలో కలిసిపోయేలా ఉంది.

కట్టు తప్పుతున్న ఈపిల్లని ఎలా అదుపు చెయ్యాలో అతనికి తోచలేదు. అప్పటికి తమాయింతుకున్నాడు.

* * * *

ఆ రాత్రి తొమ్మిదింటికి దిలుబాల రోక్రానీ ఇంటికొచ్చింది. దుమ్మెత్తి పోసింది. రోక్రానీ భార్య ఇందిరానీకి ఇదేమీ బోధ పడలేదు. చపాతీలకర్ర చేతపట్టుకున్నా సంగతి తెలియనందువల్ల ఎవర్ని తన్నాలో తేలక ఆవిడ ఎత్తిన చెయ్యి ఎత్తినట్టే ఉంచి చూస్తోంది — ‘ఫ్రీము కట్టిన చై తన్యం’లా. రోక్రానీ కూతురు, పద్నాలుగేళ్ళ చిన్నది, పోట్లాట గురించి పట్టించుకోకుండా, తిన్నగా దిలుబాల దగ్గరకు వెళ్ళి ఆమె పైటచెంగు ప్రశస్తి చేసిమాసి, తన దుపట్టాతో పోల్చిమాచుకుని దిగులు పడుతోంది. ఇందిరానీకి చెయ్యి దింపేందుకు ఇది ఓ మోస్తరు అవకాశంగా కనిపించి, చపాతీకర్ర సహా కూతురు నెత్తిన చెయ్యి దింపింది; ఆ పిల్ల మాతృ భాషలో ఏడవడం, తల్లి ఫలానా అని చెప్పుకోడానికి వీల్లేని భాషలో కూతుర్ని తారస్థాయిలో మందలిస్తూ, ఎదురుగుండా వున్న ‘బాజారీ’

(దిల్రుబాల) ని దుమ్మెత్తి పొయ్యడం, వీళ్ళందర్నీ మించి దిల్రుబాల మూడు భాషలలో తోక్రానీని తిట్టడం, ఇన్ని కలకంఠ స్వరాల మధ్య రెండు సెకండ్లకి మూడుసార్లు చొప్పున తోక్రానీ, 'మగర్ సునో' అంటూ ఉండడం, ఇవిగాక ఇంట్లో చిందర వందరగా ఉన్న (ఇంటివాళ్ళ, ఇరుగు పొరుగుల) చిల్లర మల్లర పిల్లల అల్లరి కేకలూ వగైరాలూ పొరుగు వాటాలలోంచి వినిపించే 'గృహమేనా స్వర్గసీమా?' అనేందుకు నిదర్శనాలూ కలిసి, మొత్తంమీద దేశవాళీ అపరాధ చిత్రాల టైటిల్ మ్యూజిక్ అనే భ్రమను కలిగిస్తున్నాయి. బాంబే హారర్ చిత్రాలలో మొదటిసీనులూ కనిపిస్తున్నాయి. ఈ భ్రమవల్ల ఎదటి మేడ బాల్కనీ జనంతో కిటకిటలాడిపోతోంది. కిందని ఎవడోటిక్కెట్లు అమ్మేస్తున్నాడు.

ఇందులో సారాంశం: ఆ సాయంకాలం తోక్రానీ దిల్రుబాల ఇంటికి తాళంమీద తాళంవేసి చక్కావచ్చాడు. దిల్రుబాల మకాం గిరిలాల్ ఇంట్లోనే. రాడ్రిగో ఫిలిం బేరం రాగానే ఆయింట్లో ఏం అషూయిత్వాలు జరుగుతాయోనని తోక్రానీ గుండె బేజారై పోయింది. కథ శ్రుతిమించ కుండానే దిల్రుబాలని ఇంట్లో తెచ్చిపెట్టుకోవడం మంచిదనుకున్నాడు. చెబితే వినేరకం కాదని, ఆ యింటికి తాళంమీద తాళంవేసి, చక్కావచ్చాడు.

* * * *

'తాళం యిచ్చెయి' అంది దిల్రుబాల.

'తాళం నేను వెయ్యలేదు. గిరిలాల్ అప్పులవాళ్ళెవరో వచ్చి, వేసి వెళ్ళారు' అన్నాడు తోక్రానీ.

'బద్దల కొట్టేస్తాను.'

'అలాచేస్తే ఖైదులో పడేస్తారు నిన్ను.'

దిల్రుబాలకి ఏడుపొచ్చింది. ఇప్పుడెలా? నా బట్టలూ, నగలూ, లిప్పుష్టిక్కు, పాడరూ అక్కడే ఉండిపోయాయే. బట్టల మాటెలా

ఉన్నా, తెల్లారితే లిపుష్టిక్కు ఆవీ లేకపోతే ఎలా ప్రజల మొహం చూడడం' అని ఏడిచింది.

“నువ్వు గిరిలాల్ వచ్చేదాకా ప్రజలమొహం చూడకపోతే నా తాతలు తరిస్తారు” అన్నాడు తోక్రానీ కసిగా. ఇకనించి దిల్రుబాల తన యింట్లోనే ఉండాలని ఆర్డినెన్స్ జారీచేశాడు. భార్య ఆమోదం లభిస్తుందన్న దురభిప్రాయంతో. అసలు దిల్రుబాల - ఇంకో పావుగంట తరవాత వస్తే అతను భార్యకి సంగతి వివరించి ఒప్పించేవాడే. కానీ ఆమె హఠాత్తుగా వచ్చి పడడంతో పౌరుషం ప్రదర్శించక తప్పలేదు.

‘చచ్చినా ఈ కొంపలో ఉండను’ అంది దిల్రుబాల.

‘చచ్చినా నిన్నిక్కడ ఉండనివ్వను’ అంది గృహలక్ష్మి ఇందిరానీ.

‘ఇది నాయిల్లు’ అన్నాడు తోక్రానీ.

‘అయితే నెత్తిన కట్టుకు ఊరేగు’ అంది ఇందిరానీ.

తోక్రానీ మళ్ళీ జవాబు చెప్పేవాడే గాని, భార్య అన్న రెండు ముక్కలలోనూ ఒత్తు అక్షరాలు పలకడంలో ఊతం కోసం ఆమె అనుకోకుండానే చపాతీలకర్రతో అతని నెత్తిమీద తాళంవేసి, చివర్ని పంక్చువేషన్ కోసం గట్టి ఫుల్స్టాప్ పెట్టింది.

అందువల్ల తోక్రానీ వాళ్ళ తండ్రిగారిని పైకి స్మరించుకుని ఉన్న పళంగా కూలబడి పోయాడు. రక్తం కంటజూసే సరికి ఇందిరానీ కెప్పున కేకేసి కళ్ళుతిరిగి పడిపోయి, మొహాన నీళ్లు చల్లలేదని మొగుణ్ణి తిట్టి పోసింది. పిల్లలు కూడబలుక్కున్నట్టు ఏడుస్తున్నారు. దిల్రుబాలకి ఏం పాలు పోత ఇందిరానీని నేదతీర్చ బోయేవరకు ఇరుగు పొరుగుల జనం వచ్చి తొంగిచూశారు.

దిల్రుబాల తోక్రానీ నెత్తి బద్దలుకొట్టి, అతని భార్య ఇందిరానీ పీక పిసిగేస్తోందని పుకారు తయారైంది....

రాత్రి పన్నెండింటికి ఈ నందడి సర్దుకుంది; తెల్లవారే నడికి ఇందిరానీ సామాను సర్దుకుంది.

ఈ కొంపలో అదో, మేమో ఉండాలి తేల్చుకో అంది గుమ్మంలోకి బండివచ్చాక.

“అది ఉండక తప్పదు. నేను లాల్ జీకి మాట ఇచ్చాను.” అన్నాడు తోక్కానీ కిటికీలోంచి ఎదిరింటి కిటికీలోకి చూస్తూ. భార్యతో వాదించి లాభంలేదని తెలుసు. ఇన్నాళ్ళకి తొలిసారిగా ఎదిరించాడు.

తెలతెలవారుతూండగా పుట్టెడువిచారంతో కోపంతో పిల్లలతో పుట్టింటికి బయల్దేరింది. ఇరుగుపొరుగులు నిశ్శబ్దంగా హాహాకారాలూ, మిరియాలూ నూరుతున్నారు.

బండి కదులుతూ ఉండగా అంతవరకూ మాట్లాడకుండా మూల కుర్చీలో కూర్చున్న దిల్లిబాల, హఠాత్తుగా తేలు కుట్టినట్టులేచి. కెవ్వన కేకేసి ఇవతలకి పరుగెత్తుకొచ్చింది. “దీదీ! దీదీ! రేరో! రేరో! !” అంటూ.

బండి ఆగింది. “పచ్చని మీ సంసారంలో చిచ్చు పెట్టడం నాకు గిట్టదు” అంటూ దిల్లిబాల తన కాళ్ళమీద పడుతుందని ఇందిరానీ దురాశ, తోక్కానీ భయమూ పడ్డారు.

దిల్లిబాలకి అంతదూరం ఊహ పోలేదు.

“అద్దం కనిపించలేదు. ఎక్కడ పెట్టావ్ దీదీ” అంది.

ఈ కథ మొదట్నుంచీ చూస్తున్న బండివాడికూడా కోపం వచ్చింది దిల్లిబాల మాటకి. ‘భల్’ అని బండి ముందుకు తోలేశాడు.

ఇంక చెప్పేందు కేముంది గురూ కేవలం మితుడి కిచ్చిన మాట నిలబెట్టు కోవడానికని తోక్కానీ ఇంత మహా త్యాగం చేసి, దిల్లిబాలని

హాలాహాలధారిగా భరించాడు. అతని త్యాగం అక్కడితోనే ఆగలేదు. కంపెనీ యజమాని, బలవంతాన పుద్యోగం త్యాగం చేయించి ఆ నెలకి జీతం డబ్బులు మూణ్ణెల్ల నోటీసు బదులుగా చివాట్లు, పదిహేనేళ్ళ సర్వీసుకి నెలకి రెండు చొప్పున 300 అభాండాల గ్రాట్యువిటీ ముట్ట చెప్పాడు. అతని యింటి యిరుగు పొరుగులవాళ్ళు లోకల్ సొసైటీలో పెద్దమనిషి స్థానం త్యాగం చేయించారు. మర్నాటికి పలుకుబడి త్యాగం చేయించారు. మూడోనాటికి లోక్రాని ఈ కంట్రాక్టు భరించలేక సిగ్గులజ్జాకూడా త్యాగం చేశాడు. ఇదంతా దేనికోసం? దిల్రుబాల కోసం. ఆమె గురించి గిరిలాల్ కు చేసిన వాగ్దానంకోసం అంతేకాదు ఇంకో పదిరోజులు పోతే అన్న పానాల అవసరం నిర్ణయించడానికి ఆకలి దప్పికలుకూడా వర్జించవలసి రాగల పరిస్థితి ఆరంభమైంది.

ఇంతకీ కారణమైన దిల్రుబాలకి కృతజ్ఞత ఉందా? బొత్తిగా లేదు. అసలామెను అదుపులో ఉంచడం కష్టమైపోయింది. ఆ వాడలో ఆడంగులంతా ఇతనిమీద కత్తిగట్టారు. కారణం వాళ్ళతాలూకు జీవిత భాగస్వాములంతా దిల్రుబాలకోసం హృదయ కవాటాలు తెరచి, అందులో అర్థాంగి కోటాపోగా మిగతా (తమ తాలూకు) సగం వాటాలో వాటాలు అమ్మజూపి పేరు ఫ్లోట్ చేయడం. దిల్రుబాలా పేర్రేగిపోతోంది. బాల్కనీలో నుంచుని సోలోలు పాడడం, విరహా విన్యాసాలు చేయటం ఎక్కువై పోతోంది. వాడలో ఆడవాళ్ళంతా వీళ్ళని వెళ్ళగొట్టే పరిస్థితి ఏర్పడింది. దీనికి ఫిలింలో ఛాన్సువచ్చినా బాగుండు ననిపించింది లోక్రానీ ప్రాణానికి. పోనీ నాతో చెప్పకుండా వాళ్ళందరితో లేచిపోరాదా అని అడిగేశాడు ఓరోజున దుఃఖం ఆపుకోలేక. దిల్రుబాల భోరున ఏడిచింది అపస్వరాల ఆర్కెస్ట్రాలా. నీతిలేనంత మాత్రాన నియమం చచ్చిందనుకున్నావా అని తిట్టిపోసింది. ఆ గొడవకి ఆమెని ఓదార్చవచ్చిన పెద్దమనుషుల తండాకి చాయ్ నాస్తాలు ఇచ్చేసరికి లోక్రానీకి ఐదు రూపాయలు ఆరిపోయింది. హారి భగవంతుడా అనుకున్నాడు సింధీలో.

మూడోనాడు, దురదృష్టం, అష్టకష్టాలూ మారువేషాలు వేసుకుని చారి & చారి టాలెంట్ హంట్ సర్వీసు (ప్రయివేట్ బట్ అన్ లిమిటెడ్) అనే రూపంలో వచ్చాయి. సి. సి. టి. హెచ్. అంటే రెండు వేర్వేరు శాస్త్రీలు. ఒక దానిపేరు బి. టి. దురాచారి; రెండోది బి. టి. అనాచారి. తద్దినం (ఈ ఘట్టం ఆరంభమైన ఆ రోజు) పొద్దునే ఈ రెండు చార్లూ వీధిలో పచారుచేస్తూ ఉండగా తోక్రానీ చూశాడు.

‘ఎవరు కావాలి’ అన్నాడు తోక్రానీ సినిమావాసన పసిగట్టి.

‘వేటాడుతున్నాం టాలంటు కోసం’ అన్నారు. చారి అండ్ చారి కంపెనీ చారులు.

తోక్రానీ పొంగిపోయాడు. వెదకబోయిన తీగె వీధిలోకే వచ్చినే అని. “ఇదిగో నేనే టాలంటుని; కనబట్టాలా ఇంకా ఎందుకు తిరుగుతారు. వెదకబోయిన తీగని నేనే” అన్నాడు.

“నువ్వు! తీగవా!! నయమే నవ్విపోతారు” అన్నాడు అనాచారి జాలిగా హేళనగా నవ్వి.

“నేనే హిడెన్ టాలంటుని (అజ్ఞాత ప్రజ్ఞని)” అన్నాడు తోక్రాని తనమాటలో టీపోస్తూ (టీ ఉత్సాహము నిచ్చును).

‘మీమొహం’ అన్నాడు దురాచారి. ‘హిడెన్ టాలంటు కొట్టొచ్చి నట్లు కనబడాలి. అదే కొండగుర్తు’ అన్నాడు అతడు అప్పుడు బాల్కనీలోకి వచ్చి నిలబడ్డ దిల్రుబాల ఉత్తరార్థాన్ని చూస్తూ.

“అదీగాక మేము ఆడటాలెంట్ కోసమే వెతుకుతున్నాం, మొగటాలెంట్లు అక్కర్లేదు” అన్నాడు అనాచారి.

దురాచారి జేబులోంచి ఓఫోటో తీశాడు. చూశాడు. కెవ్యూన కేకేసి బాల్కనీ ఎత్తుకి ఎగిరి దిల్రుబాలని క్లోజప్ లో చూసి, కిందపడి లేచి

“అదిగో ఆవిడే మేం వెతుకుతున్న టాలెంటు. ఆ టాలెంటు పేరు దిల్రుబాల!” అన్నాడు.

* * * * *

ఓ గంటలో దిల్రుబాల ముస్తాబై వాళ్ళ ఎదటికి వచ్చింది మేరిలిన్ మన్రోలా తిప్పుకుంటూ.

మేము ‘లిస్పన్ ఫిలిం కంపెనీ’ తరపున టాలెంటు హంటుకి వచ్చాం.” అన్నది చారి అండ్ చారి.

‘మిమ్మల్ని రాడ్రిగో పంపాడుకదూ’ అంది దిల్రుబాల.

‘ఔను’ అన్నాయి చార్లు.

‘పదండి.’

‘లేరో’ అన్నాడు రోక్రానీ. ‘నేను ఈవిడ గార్డియన్ని. లెస్సీని ఓనర్ గిరిలాల్ వచ్చేలోగా ఫిలిములో బుక్ చెయ్యడానికి—”

వాళ్ళు నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోతున్నారు కిందకి. ‘లేరో లేరో అంటూ పరుగెత్తాడు రోక్రానీ.

లిస్పన్ ఫిలింస్ ఆఫీసులో ఇతన్ని ఎవరూ ఖాతరు చెయ్యలేదు.

వాళ్ళూ వాళ్ళూ మాట్లాడేసుకుని ఊహలూ కాయితాల మీద రాడ్రిగో సంతకాలు పెట్టేస్తున్నాడు. రాడ్రిగో కథ చెప్పాడు టూకీగా.

అందులో దొరలిద్దరు రాకెట్టులో ప్రపంచ యాత్రచేస్తూ (రాకెట్లు బాక్సాఫీసు హిట్లూ) ఉంటారుట. భూమ్యాకరణకి పైనే వున్నాం గాబట్టి ఫరవాలేదనుకొని, మొలతాడుకి దారాలు పోసి (సైన్సు) రాకెట్ కిటికీలకు కట్టుకుని అంతరిక్షంలో షికారు (బెట్ డోర్ దృశ్యాలు) కి బయల్దేరి, భూగోళం రారమ్మని మరీ మొహమాట పెట్టి ఆకరించినందువల్ల (దిల్రుబాల ప్రేమకి సింబలేజేషన్) హడావుడిగా వచ్చేసి సరాసరి

హీరోయిన్ దిల్రుబాల పెరడు సెట్ మీద తడకల స్నానాల గదిలో (ది విలేజ్ ఎట్యాస్పియర్) పెద్ద మ్యూజిక్ తో పడిపోతారు. దిల్రుబాల కెవ్వన కేకేసి ఇవతలికి వచ్చేసి, సెన్సార్ వాళ్లు గుర్తుకి రాగానే మళ్ళీ కెవ్వన కేకేసి ఇవతలికి వచ్చి ప్యాస్ పోర్టులు రాకెట్ లో వుండిపోయాయని గుర్తుకొచ్చి మళ్ళీ లోపలికి పరిగెడతారు. సీన్ ఫెడౌట్

ఆ తరవాత డై నింగు హాల్లో సెకండు హీరోయిను దిల్రుబాల, మెయిన్ హీరోయినూ దొరలిద్దరితోటీ డబుల్ డూయెట్ పాడి, ఆఖరిసారి పల్లవిలో కోరస్ పాడి కంఠాలూ, దరిమిలూ మనసులూ కలిపేసుకుంటారు డెన్ డె కిస్. ఫారినర్నేగా! సెన్సారు పేచీ ఉండదు. ది ఇంటర్నేషనల్ లవ్. వాళ్ళని అంతవరకు ప్రేమిస్తూ, చూట్టానికి హీరోళ్ళలావున్న మగన్ భాయ్, జమన్ లాల్ లు ఇద్దరూ అసలు విలన్ లేనని తెలుస్తుంది. అక్కడితో క్లాష్. డ్రామా! కిడ్నాపింగ్ కాసేపు నాపింగ్. మ్యూజిక్ ర ఫీ డెన్ హా రా బ్రిడ్జిమీవ తరమడం మధ్యలో ఈఫిల్ షవర్ టాట్లు మాంటేజ్. పుయ్ మీన్ ఈఫిల్ టవర్ షాట్ లు"

చివరి కేమవుతుంది? అంది దిల్రుబాల.

‘ఎండింగ్ చెప్పను. సీక్రెట్ స్టేట్ బాంకు వాల్డులో దాచాం సరేగాని మీకు కథ నచ్చిందా’ అన్నాడు రాడిగో.

“ఆహా, చాలా నచ్చింది”

“సెబాస్ డు యు నో మీకు తెలుసా? ఈ కథ విని నలుగురు ఇండియన్ హీరోయినులు ఏడిసి నట్టుందన్నారు. వేషం వేయడానికి ఒప్పుకోలేదు. ఇడియట్లు” అన్నాడు రాడిగో.

తోకొనీ కళ్ళవమచే, దొరలూ, దిల్రుబాల, ఫస్టు హీరోయిను వేస్తున్న ‘ఇండియన్ ప్లవర్’ అనే పేరుగల పోర్చుగీసు సెక్స్ ట్రా రిహార్సలు ప్రారంభించారు. పదినుంచి పన్నెండుదాకా ముద్దులసీనే రిహార్సలు అవుతోంది.

తోక్రానీ కళ్ళుమూసుకుని “మేరే భగవాన్! మేరే కన్హయా.... కహాహూ తూం క్యాక ర్తేహో!” అనుకున్నాడు బాధగా.

ఆ తరవాత వారం రోజులలో అతడు పావుగంట కోసారి పైనున్న వాడిని తలచుకుంటూనే ఉన్నాడు. కాని మితుడి పట్ల తన ధర్మాన్ని దానికి మారుపేరయిన దిలుబాలనీ మటుకు వదలి పెట్టలేదు. సినిమా కంపెనీవాళ్లకీ, ఇంటిదగ్గర ఇరుగుపొరుగులకు కూడా అతను లోకువై పోయాడు. ఒక్కొక్కసారి దిలుబాలతో కారులోవెళ్తూ వుండగా దారిలో ఎవరోకనిపిస్తే వాళ్లని ఎక్కమని తోక్రానీని దింపేసేవారు. మైళ్లకొద్దీ నడుచుకుంటూ మళ్ళీ కంపెనీకి వచ్చేవాడు. చూస్తూవుండగా దిలుబాల పెరిగి పోతోంది సైజులోనూ, అదృష్టంలోనూ కూడా, నాలుగైదు మంచికంపెనీలలో వేషాలు దొరికాయి. డబ్బుచేతికి వచ్చి ఓకారుకొంది. పెద్దమేడలో ఖరీదైన వాటా అద్దెకు తీసుకుంది.

నెల తిరిగేసరికి, విడి బంగళా తీసుకుంది. దానికో మీసాల గూర్ఖాని పెట్టింది. ఫర్లాంగు పొడుగున్న కారు కొనుక్కుంది. రాడ్రిగోకే ఆమె దర్శనం కావటం లేదు. తోక్రానీకి దిక్కేమిటి. అయినా అలా గుమ్మంలోపడి ఉండేవాడు. “బేటీ సీతానీ” అంటూ — ఈ పోరుపడలేక ఓ రోజు వెళ్ళగొట్టింది.

ఎప్పుడో సినిమాలో కారెక్టర్లారూ వేషం వెయ్యాలని ముచ్చట పడుతున్న తోక్రానీకి జీవితంలోనే ఆ అవకాశం వచ్చింది. నవ్వుకుంటూ, ఏడుస్తూ, కోప్పడుతూ లేస్తూ తిరగసాగాడు బొంబాయి వీధులలో. చూసే వాళ్ళకి అతని తరహాలో కారక్టర్ల రాక్షన్లు కనిపించి నవ్వుకునేవారు.

ఇలా మతిపోయినా, తోక్రానీ తన ధర్మాన్ని మరచి పోలేదు. తన ఇల్లూవాకిలీ మర్చిపోయి, దిలుబాల బంగళా ఛాయల్లోనే వుంటూ వచ్చాడు. అదీ విశ్వాసం అంటే. ఇది గమనించి దిలుబాలని బుక్ చేసిన కొన్ని కంపెనీల వాళ్ళు ఇతనికి చిన్న వేషాలిస్తామన్నారు జాలికొద్దీ.

హఠాత్తుగా ఓ రోజున గిరిధరలాల్ ఊళ్లో దిగాడు. టూరు పూర్తికానేలేదు. అయినా అక్కడికి తెప్పించుకున్న బొంబాయి పేపర్లలో దిల్రుబాల బొమ్మలూ హాంగామా చూసి నిర్ఘాంతపోయి, సెక్రటరీ ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇచ్చి చక్కా వచ్చేశాడు — పట్టికి రెక్కలొచ్చేనే అని దిగులు పడుతూ. తన యింటికి తాళంఉంది. రోక్రానీ పని చేసే దుకాణానికి వెళ్ళాడు. “వో బడా రోక్రా దేనేవాలా ఆద్యీహో” అంటూ షాపుయజమాని, రోక్రానీ దిల్రుబాలతో కలిసి పెద్దవాడై పోయాడని బోలెడు ఏడిచాడు. రోక్రానీ ఇంటిదగ్గర కెళ్ళి వాకబుచేశాడు గిరిలాల్. పెళ్ళాం బిడ్డల్ని వెళ్లగొట్టి, ఇల్లు వదిలేసి సినిమా యాక్టరుతోతిరుగుతున్నాడనీ రోక్రానీ ఇప్పుడు చాలా పెద్దవాడనీ కారూ బంగళా ఉన్నాయనీ చెప్పారు — ఇరుగు పొరుగులు.

‘మిత్రద్రోహీ’ అని హిందీలో అనుకుని దిల్రుబాల బంగళాకి బయల్దేరాడు గిరిలాల్. గుమ్మంలోనే బక్కచిక్కిపోయి, బిక్కమొహం పెట్టుకు బీడీ కాలుస్తున్న రోక్రానీని చూసి, దుమ్మెత్తిపోశాడు గిరిలాల్.

ద్రోహీ, కృతఘ్నుడు, వంచకుడు లాంటి మాటలు పొదిగిన వాక్యాలతో రోక్రానీ హృదయాన్ని శతసహస్ర శకలాలుగా చితగ్గొట్టాడు గిరిలాల్.

తరవాత తిన్నగా లోపలి కెళ్ళాడు. సినీతార దిల్రుబాల సోఫాలో అలిసిపోయిన పువ్వులా కూర్చుంది. ఐనా ఐదుగురు లావుపాటి ప్రొడ్యూసర్లను అవలీలగా తప్పలు పెట్టేస్తోంది. ఆ సీనులోకి గిరిలాల్ దూకుడుగా ప్రవేశించి, దిల్రుబాల ఓనర్లా జబర్దస్తీ చేసి మాటాడబోయి రిటర్న్ టిక్కెట్టు కొనుక్కున్న వాడిలా హడావుడిగా ఇవతలి కొచ్చేశాడు.

మొహం వాచిపోయి వుంది.

అదేం అన్నాడు రోక్రానీ.

“చివాళ్లేసింది” అన్నాడు గిరిలాల్ టూకీగా.

(చంద్రమండలానికి వెళ్ళే రాకెట్ పైకిపోతున్నప్పుడు క్రమంగా అవసరం తీరినకొద్దీ, తనను అందాకా మోసుకువచ్చిన సాకెట్లను వదిలేస్తుంది. తారాపథాని కెళ్ళే తారలూ అంతే అందిట దిల్రబాల తను నటిస్తున్న రాకెట్ కథ చిత్రంలో పాయింట్లు గుర్తుకు తెచ్చుకుని. కాని కింద పడేటపుడు ఎవరూ సాయం ఉండరు అని ఘాటుగా డైలాగుచెప్పి చక్కా వచ్చాడు గిరిలాల్)

అప్పుడు ఇద్దరూ జాయింట్లుగా చేజారిన పిట్టకోసం ఏడిచారు.

తరవాత గిరిలాల్ ఏంచేశాడనీ! అతని కోపం అంతా తోక్కానీ మీదకి తిరిగింది. నేనంటే అగ్గగలాడి పోయే పిల్ల ఇలా పొగరెత్తి నన్నే గసిరి వెళ్ళ గొట్టిందంటే, అందుకు నువ్వే కారణం అన్నాడు. దిల్రబాలని నేనే పైకితెస్తే ఎంత గడించేవాడినో అని వాపోయాడు. చీ కృతఘ్నుడా. విశ్వాస హీనుడా — ద్రోహీ, నిన్ను నమ్మినందుకు మంచి తోకరాయిచ్చావు అన్నాడు. ఇంకో ఉణం తరవాత అతనికి పెద్ద ఊహ కలిగింది. దుష్టుడా! అన్నాడు. దుష్టుడా నువ్వొకా మోసం చేస్తున్నావు. దిల్రబాలా నువ్వు ఒకటే. నేను పోట్లాడతానని మీరు కుట్రచేసి ఇలా నాటకం ఆడారు. నీ ముష్టిచొక్కా ఏడుపు మోహం అన్నీ దొంగనాటకాలే. నేను పోగానే మీరు కలిసిపోయి నవ్వుకుంటారు అన్నాడు.

తోక్కానీ, కాదుమొర్రో అని మొత్తుకున్నా గిరిలాల్ వినలేదు. ఏంచెప్పినా నమ్మలేదు. వేషం ఇమ్మని కాళ్ళా వేళ్ళా పడినా చీ పో అన్నాడు. చివరికేమయింది తెలుసా? వేషం యివ్వకపోడమే కాదుగదా తనకు తెలిసిన అన్ని కంపెనీలలోనూ తోక్కానీ తనకు ద్రోహం చేశాడనీ చూస్తూ ఉండగా కాపరాలు కూలదోసే, దుష్టుడనీ ప్రచారం చేసి అతనికి ఎక్కడా చిన్న వేషంకూడా పుట్టకుండా కట్టుదిట్టం చేశాడు. డెమాక్రాసీలో లంచగొండితనం చెల్లి నంతకాలం అంతా బాగానే ఉంటుంది. బయటపడితే మటుకు అంతా వెలేస్తారు.

ఇదీ అంతే. అందరూ ఇతన్ని కృతఘ్నుడని ముద్ద్రవేసి దూరంగా వుంచారు. తోక్కానీ తిరిగి తిరిగి తిండిలేక మాడి, పశ్చాత్తాపంతో స్వగ్రామం వెళ్ళి పెళ్లాంకాళ్ల మీద పడి లేచి, మళ్ళీ బొంబాయి రాకుండా, అక్కడే డాల్ మోటా అమ్ముకు బతుకుతున్నాడు. ఆదీ కథ. అంచేత ప్రపంచం తీరే అంత. విశ్వాసం కోసం వెతక్కు. అంతకన్న దేశవాళీ చిత్రాలలో కళాఖండాలకోసం వెతకొచ్చు. అంతేకానీ—

* * * * *

ఔనుగాని వరహాలరాజు ఈ కథ విన్నారు గదా ఇందులో మీకు కథ బలీయం అనిపించిందా. స్నేహితుడి కోసం అంత త్యాగం చేసిన తోక్కానీకి ఆ శిక్ష న్యాయమేనా? విధి అలా చేయించిందా కథ అలా చేయించిందా? మీరే తోక్కానీ అయితే పాసార్థి ఈ కథ నెలా వ్రాసేవాడు? చెప్పండి అన్నాడు రాయుడు.

కథదేముంది. విధి వశాత్తు ఇలా జరిగింది. నేను కాదు ఎవరేనా సరే ఇలాగే అవుతుంది అన్నాడు రాజు తోక్కానీమీద జాలిపడుతూ. రాయుడు విరగబడి నవ్వాడు.

“అదే తమాషా. అక్కడే మీరు తప్పులో కాలేశారు. ఈ కథ లాష్ట్రసీనులో గిరిలాల్ కి వచ్చిన అయిడియా ఏమిటి? తోక్కానీ దిల్లాలా ఒకటేనని, తనని వదిలించు కోడానికే తోక్కానీ ముష్టిచొక్కా, బిక్క మొహం ధరించి దొంగనాటకం ఆడుతున్నాడనీ అన్నాడు కదా. వచ్చినపేరు ఎలాగా వచ్చిందీ. నేనైతే, ముందరే ఆదారిలో కథ నడిపేవాడిని. దిల్లాల అప్పుడైతే కంట్రోలు తప్పుతోందని అనుమానం కలిగిందో అప్పుడే నేను విజృంభించి, ఆమెని పది కంపెనీలకి స్వయంగా తీసికెళ్ళి బుక్ చేయించి, హడావుడిచేసి నా ఓనర్ షిప్ ని గట్టిచేసుకునేవాణ్ణి. ఆమెను బుక్ చెయ్యాలంటే, నాకు కారెక్టర్లకు కారెక్టరు ఇచ్చితీరాలని షరతుపెట్టి నేనూ పెద్దవాణ్ణిపోయేవాణ్ణి. కారూ, పేరూ, డబ్బూ, ఫస్టుక్లాసు హీరోయినూ

నాచేతిలో ఉన్నప్పుడు నాకు అడ్డేమిటి. గిరిలాల్ కి, పాతవాగ్దానాలకీ నేనే అభయపడవలె....

“చూశారా. అదేతేడా. మీదగ్గిర ఈ తెలివితేటలు లేవుగాబట్టే మీరు సినిమాకి అన్ ఫిట్ అన్నాను. ఇహ లాభంలేదు. రై రైక్కెయ్యండి” అన్నాడు రాయుడు.

రాజు ‘అంతేనా’ అని దిగాలుపడి దిగజారిపోయాడు.

కాళ్ళూ చేతులూ, దిగజారిపోయిన ఆశలూ ఈడ్చుకుంటూ ఇద్దరూ మెల్లిగా సుబ్బన్న బంగళాకు చేరేవరకూ వర్షం ప్రారంభమైంది.

“సుబ్బన్నగారు కోపంగా ఉంటారు. ఇప్పుడు లేపొద్దు. పొద్దున్న మాటాడదాం. అందాకా ఈ వరండాలో చలిగాలి పీలుస్తూ షవర్ బాతూ రెస్టూ తీసుకుందాం” అన్నాడు రాయుడు. రాజు మాటాడలేదు. చలికి వణికిపోతున్నాడు.

రాయుడు మెల్లిగా వెచ్చని కబుర్లతో కల పన్ని అందులో బంగళా కట్టి అందులో రాజును పడుకోబెట్టి, తను దాని తాలూకు గెస్ట్ హౌస్ లోకి వెళ్ళి తలుపేసుకు పడుకున్నాడు.